

Filmy nejsou zadarmo: Úvod do autorského práva

Lenka Hečková

Ústí nad Labem, 5.11.2008

Autorské právo (copyright)

- ✓ Autorské právo je upraveno v autorském zákoně
(zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském a právech souvisejících s právem autorským)
- ✓ Autorské právo chrání autorská díla a nároky jejich tvůrců

Znaky:

- ✓ **Neformálnost:** není třeba registrace v rejstříku ani označení značkou copyright ©
- ✓ **Výlučnost:** užití díla je možné jen se souhlasem nositele práva, jen on má právo rozhodnout, jakým způsobem bude s jeho dílem nakládáno
- ✓ **Analogie** u práv souvisejících s právem autorským a jiných právech
 - Právo k výkonu výkonného umělce (např. herec, zpěvák)
 - Právo výrobců zvukových záznamů (hudba)
 - Právo výrobců zvukově obrazových záznamů (film)
 - Právo rozhlasových a televizních vysílatelů
 - Jiná práva (např. právo pořizovatele databáze)

Autorské dílo

- ✓ Předmětem práva autorského je **dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké**, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě
- ✓ Za dílo se považuje též počítačový program, je-li původní
- ✓ Chráněno je **dílo dokončené**, jeho jednotlivé vývojové fáze a **části**, včetně názvu a jmen postav a dále dílo vzniklé tvůrčím zpracováním jiného díla včetně **překladu**

Pojmové znaky:

- **Jedinečnost**: originalita (myšlenka x její tvůrčí ztvárnění)
- Vyjádření v **objektivně vnímatelné podobě** (určitý okruh osob)
- ✓ Dílem je **duševní výtvar** nehmotné podoby (i bez hmotného zachycení) x **hmotné vyjádření** (zničením věci nezaniká autorské právo)
- ✓ **Výjimky z ochrany ve veřejném zájmu**: díla úřední, výtvary tradiční lidové kultury
- ✓ **Dílem není**: námět díla, denní zpráva, myšlenka, postup, princip, metoda, objev, vědecká teorie, matematický a odborný vzorec, statistický graf

Autor díla a jeho práva

1) osobnostní (morální) § 11 AZ

vztahují se přímo k osobě autora, nelze se jich vzdát či je převést, zánik smrtí

- ✓ právo rozhodnout o zveřejnění svého díla
- ✓ osobovat si autorství
- ✓ právo na nedotknutelnost svého díla
- ✓ postmortální ochrana (osoby blízké, PO sdružující autory, kolektivní správce)

2) majetková (licenční) § 12

trvají za života autora a 70 let po jeho smrti, jsou předmětem dědictví

- ✓ právo autora své dílo užít v původní nebo jiným zpracované či jinak změněného podobě, samostatně nebo v souboru či ve spojení s jinými prvky
- ✓ udělit jiné osobě svolení k výkonu tohoto práva
- ✓ právo na odměnu při opětovném prodeji originálu díla uměleckého
- ✓ právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu

Výjimky a omezení autorského práva

Autorské právo je výlučné; výjimky a omezení práva autorského lze uplatnit jen **v zákonem stanovených zvláštních případech**:

- ✓ **Volné užití** (pro nekomerční osobní potřebu fyzických osob)
- ✓ **Bezúplatné zákonné licence** (užití bez souhlasu autora a placení odměny):
 - Citace
 - Užití v rámci občanských a náboženských obřadů, školních představení
 - Katalogová licence
 - Knihovní licence
 - Úřední a zpravodajská licence
 - Licence pro zdravotně postižené
 - Licence pro dočasné rozmnoženiny

! *Omezení nesmějí být vykládána extenzivně*

Volné užití (§ 30)

Užití díla pro osobní potřebu FO včetně zhotovení jeho rozmnoženiny
=> soukromé užití (rodina či osoby blízké)

Podmínky volného užití:

- ✓ Zveřejněné dílo
- ✓ Není dovoleno obcházet technické prostředky ochrany práv
- ✓ Kopii si zhotovuje ten, jehož vlastní osobní potřebě má a bude sloužit
- ✓ Účel a užití výhradně k osobní potřebě; jinak nutný souhlas nositele práva
- ✓ Tzv. třístupňový test:
 - Výjimky a omezení práva autorského lze uplatnit pouze ve zvláštních případech stanovených v zákoně;
 - pouze tehdy, pokud takové užití díla není v rozporu s běžným způsobem užití díla;
 - a ani jím nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.

Výjimky: Software, databáze, architektonická stavba, camcording

! Je zakázáno odstraňovat nebo měnit elektronickou informaci o správě práv k dílu a takto „upravené“ dílo užívat

Následky porušení autorského práva

- **Občanskoprávní odpovědnost** na základě autorského zákona
(zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském a právech souvisejících s právem autorským)
- **Přestupková odpovědnost** na základě autorského zákona
(zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském a právech souvisejících s právem autorským)
 - ✓ pokuta 150 000 Kč či 100 000 Kč (nekalé pomůcky, elektronická informace)
 - ✓ náhrada škody
- **Trestní odpovědnost** na základě trestního zákona
(§ 152 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon)
 - ✓ odnětí svobody až na dva roky
 - ✓ peněžitý trest do pěti milionů Kč
 - ✓ propadnutí věci (např. PC, CD&DVD, kamera apod.)
 - ✓ při značném rozsahu či získání značného prospěchu odnětí svobody na šest měsíců až 5 let
 - ✓ náhrada škody

Občanskoprávní odpovědnost

§ 40 autorského zákona definuje nároky autora, kterých se může v případě porušení nebo ohrožení svého práva domáhat:

- ✓ Určení svého autorství
- ✓ Zákazu ohrožení svého práva a jeho případného opakování
- ✓ Sdělení údajů o způsobu a rozsahu neoprávněného užití
- ✓ Odstranění následků zásahu do svého práva
- ✓ Poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu (omluva či peníze)
- ✓ Zákazu poskytování služby, kterou využívají třetí osoby k porušování práv
- ✓ Vydání bezdůvodného obohacení ve výši dvojnásobku ceny licence k užití díla
- ✓ Náhrady způsobené škody;
místo skutečně ušlého zisku se může autor domáhat náhrady ušlého zisku ve výši odměny, která by byla obvyklá za získání licence k užití díla v době jeho užití

Děkuji za pozornost!

Filmy nejsou zadarmo

www.filmynejsouzadarmo.cz

Česká protipirátská unie

www.cpufilm.cz

cpuilm@cpuilm.cz

Protipirátská linka: 222 328 767

Skripta ke stažení: www.cpuilm.cz/skripta.pdf

Brožura ke stažení: www.cpuilm.cz/brozura.pdf

Piráctví v digitálním věku

Mgr. Markéta Prchalová

Autorské právo

- „Moderní“ autorské právo = Bernská úmluva z roku 1886, naposledy revidovaná 1971
- Formulovány podmínky volného užití
- Odlišný právní režim počítačových programů
- Společenský a technický rozvoj obecně rychlejší než normotvorba
- Vs. „klasická“ díla chráněna stejně jako v analogovém věku
- Úsilí o jiný právní režim digitálních kopií zatím neúspěšný
- Pojistka: Třístupňový test

Třístupňový test (§ 29/1 AZ)

Podmínky musí být splněny kumulativně

1. Výjimky a omezení práva autorského lze uplatnit pouze ve zvláštních případech stanovených v AZ a restriktivně vykládaných
 - ! *§ 3 OZ: výkon práva a povinností nesmí být v rozporu s dobrými mravy vs. odkud se bere všechn ten obsah*
2. a pouze tehdy, pokud takové užití díla není v rozporu s běžným způsobem užití díla
 - ? *nelegálního obsahu, často předpremiérového, je plný internet; lidé si přepalují CD&DVD*
3. a ani jím nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora
 - ? *nositel práva je výrazně krácen na zisku a mnohdy nemá šanci ani k návratu investice*

Právní stereotypy

- Pořízení kopie z nelegálního zdroje je obecně považováno za volné užití i když je v rozporu s dobrými mravy
- Download je tradičně vnímán jako OK, upload, sdílení jako protiprávní
- V současnosti již P2P nevyhovuje třístupňovému testu kvůli obrovskému rozsahu a škodám obecně, a velkému objemu chráněných dat sdílených jednotlivými uživateli
- Neexistuje však soudní rozhodnutí, judikát, takže se pohlíží tradičně

! Odpovědnost za škodu způsobenou úmyslným jednáním proti dobrým mravům (§ 424 OZ)

? Jak pohlížet na jednání, která tyjí z pirátství?

Účastníci na protiprávním jednání P2P

Pomocník, Návodce & Organizátor

technicky umožní porušení práva, odstraní překážky, poskytne radu

- Direct Connect huby (určují pravidla - nutí sdílet, zprostředkují kontakt)
- BitTorrent trackery (organizují a řídí přenos souboru, zároveň sdílí)
- eDonkey servery (zprostředkují kontakt, zároveň sdílí)
- Kazaa Supernodes a Network supernodes (zprostředkují kontakt, jako uživatelé mohou zároveň sdílet)

Uživatelé

- Sdíleči (vědomě či použitím určitého P2P klienta sdílí chráněné soubory)
- Sosači (pouze stahují, ale download je vědomé využívání protiprávního jednání jiné osoby – vyhovuje třístupňovému testu?, rozpor s dobrými mravy?)

Pirátský online business

Piráctví je populární = zaručená návštěvnost

Warez fóra

- reklama
- prodej přístupů a VIP přístupů
- doplňkový prodej (trička)

Video index sites

- reklama

Filehostingové servery

- prodej rychlosti a objemu (někdy samotný přístup)
- předplatné
- reklama

FTP servery

- prodej přístupů
- dary

DC huby

- finanční dary
- VIP status
- reklama

BitTorrent trackery

- reklama
- VIP status

Korzáři vs. Robinové Hoodové

- Parazitování na duševním vlastnictví jiného
- Především za účelem zisku?
- Globální charakter
- Obrovské zisky?, nízké tresty
- Organizovaný zločin
- Úniky na daních, clech a dalších dávkách
- Princip nekalé konkurence?
- Deformuje trh, poškozují legální průmysl čímž snižuje jeho zisky i daně, rozvoj, pracovní místa
- Poškozují spotřebitele?

Kontakt

Česká protipirátská unie

www.filmynejsouzadarmo.cz

www.cpufilm.cz

cpufilm@cpufilm.cz

Audiovize **Aktuální trendy filmového pirátství**

Mgr. Markéta Prchalová
Česká protipirátská unie

Česká protipirátská unie

- Chrání filmová díla, audiovizuální záznamy a televizní vysílání proti neoprávněným užitím
- Zájmové sdružení právnických osob
- Založena v roce 1991 výhradně za účelem ochrany autorských práv
- Nepodnikatelský subjekt, nevytváří zisk
- Financována výhradně ze soukromých zdrojů
- Zastupuje filmové (98%) a video distributory (95%), NFA, producenty, poskytovatele TV programů a Motion Picture Association (MPA)

Aktuální trendy AV pirátství

❖ DVD-R pirátství

- Rychlé a levné
- Předpremiérové filmy a aktuální trháky
- Závody, kdo film „vydá“ dříve
- Internet film rozšíří – zdroj pro vypalovače
- Uživatelé již nemusí překonávat ochranu

❖ Internetové pirátství

Datum vydání – Časové schéma

Premiéra v kinech

4-7 měsíce ↓

**Vydání na komerčních nosičích (DVD, BD),
uvolnění do videopůjčoven**

0-1 měsíce ↓

Uvolnění do prodeje

3 měsíce ↓

Placená TV, VoD, PPV

6-13 měsíce ↓

Televize

THE PYRAMID OF INTERNET PIRACY

SUPPLIERS

The primary source of newly released pirated movies come from thieves who camcord films in theaters. Illegally recorded movies are then sold to "Replicators" who rapidly produce millions of pirated DVDs and to "Release Groups" who distribute them around the world through computer servers known as "Topsites".

< 100

RELEASE GROUPS / TOP SITES

"Release Groups" are individuals who obtain pirated content from suppliers and are the first source of piracy on the Internet. Release groups put pirated movies onto clusters of high speed computers known as "Topsites." The extraordinary speed and power of a Topsite triggers the avalanche that is global Internet piracy.

FACILITATORS

Facilitators act as Internet directories, or search engines, to coordinate the mass downloading and exchange of pirated content between downloaders.

100'S

FILE SHARERS / DOWNLOADERS

A downloader transfers illegal copies of movies from the Internet to his or her computer. The peer-to-peer software commonly used by downloaders enables them to instantly share their content with other downloaders which greatly accelerates the global spread of pirated movies.

1000'S

10,000,000'S

Internetové pirátství

❖ Online pirátství

- Peer-to-peer (P2P)
- FTP servery
- Obaly a titulky
- Warez fóra
- File hostingové služby
- Video Index sites
- *UGC*
- Streaming & Webcasting

❖ Výrobkové pirátství

Nabídka DVD-R, CD-R

- Inzertní servery, rubriky
- Chat
- Webové stránky, blogy
- E-maily

Nekalé pomůcky

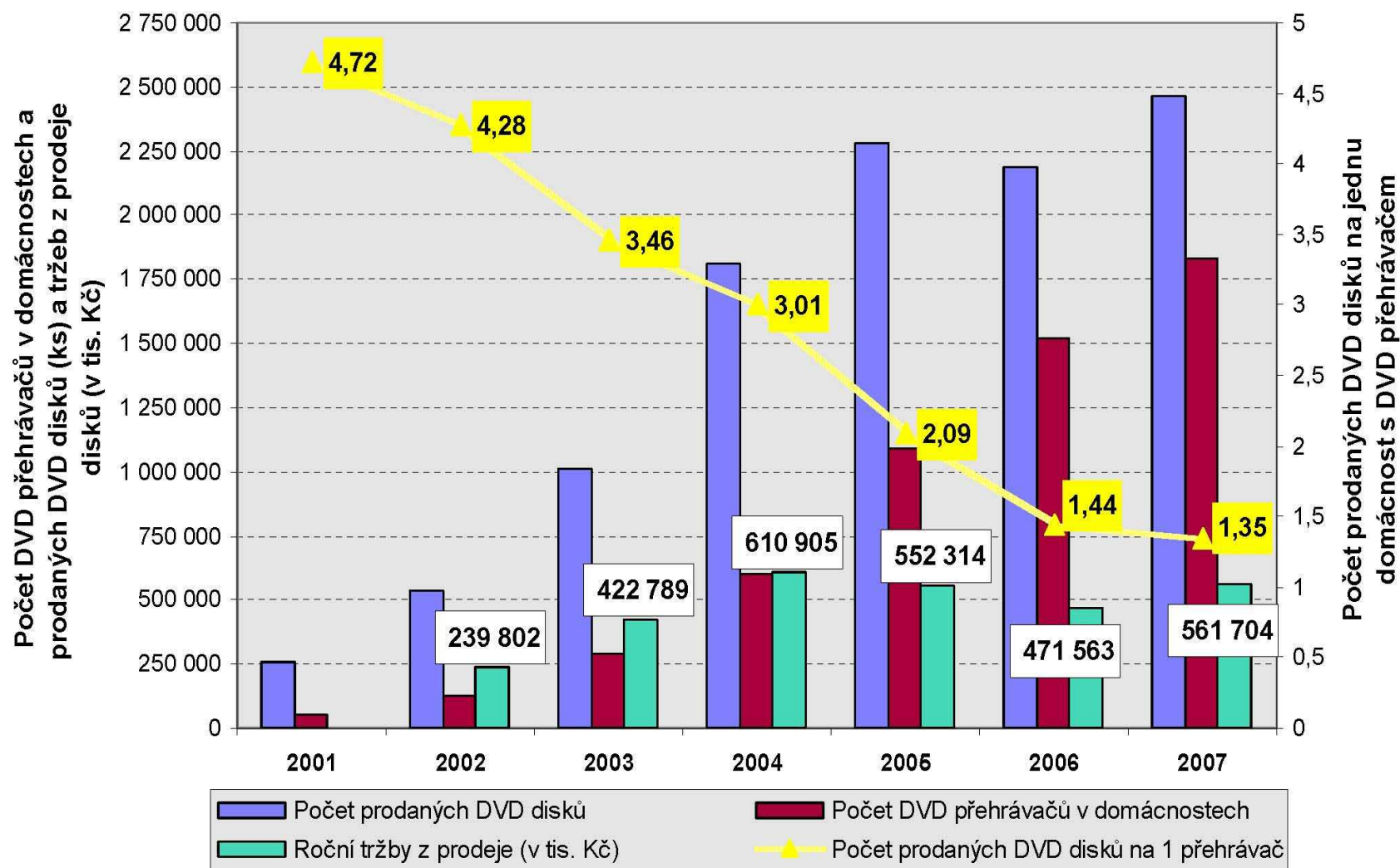

DVD-R pirátství

- Původní zdroj: Internet, ruské padělky, vydaná DVD
- Komerční pirátství: burzy, podomní prodej, továrny, firmy, inzeráty
- „Přepalování“: kamarádi, škola, práce, známí, obec

Srovnání počtu prodaných DVD disků na jednu domácnost s DVD přehrávačem, celkem prodaných DVD disků a tržeb

Zločin a trest

- Neoprávněný zásah do autorských práv je především autorskoprávní delikt
- Objektivní povinnost k náhradě škody a vydání bezdůvodného obohacení (! na § 40 odst. 4 AZ)
- Odpovědný je porušitel vs. Povinnost předcházet škodám
- Trestný čin – intenzita, úmysl, individuální odpovědnost
- § 152 trestního zákona je blanketní ustanovení
- Neznalost zákona neomlouvá
- Nepřímý úmysl – Ne náhodné, neuvědomělé jednání

Škoda a bezdůvodné obohacení

§ 40 odst. 4 AZ:

- Poškozený může místo skutečně ušlého zisku domáhat náhrady ušlého zisku ve výši odměny, která by byla obvyklá za získání licence k užití díla v době jeho neoprávněného nakládání s dílem
- Výše bezdůvodného obohacení vzniklého na straně porušitele práva je dvojnásobek odměny, která by byla obvyklá k získání potřebné licence v době neoprávněného nakládání s dílem

Vyčíslování škody v praxi:

- Ušlý zisk = cena nevýhradní podlicence dle katalogu
- Škoda na autor. právech a dobrém jméně
- Výše uplatňované náhrady v adhezním řízení

Činnost ČPU

- aktivní vyhledávání konkrétních případů pirátství
- poskytování součinnosti orgánům činným v trestním řízení při provádění kontrol a razíí
- předběžné posouzení zajištěného zboží
- odborná vyjádření k pravosti zboží
- identifikace děl a nositelů práv k nim
- vyčíslení škody a zastupování poškozených
- pomoc a podpora orgánů při vyšetřování
- zajištění bezplatné likvidace pirátských nosičů pro státní orgány
- informační a vzdělávací programy, školení a semináře
- spolupráce při přípravě nových právních předpisů

Kontakt

<http://www.cpufilm.cz>

cpuilm@cpuilm.cz

Protipirátská linka: 222 328 762

Institut náhradních odměn

ČNS IFPI

- upraven v § 25 AZ „ U zveřejněných děl, které lze rozmnožovat pro osobní potřebu FO na papír nebo na nenahrané nosiče záznamu, má autor právo na odměnu v souvislosti s takovým rozmnožováním díla“
- střet dvou zájmů – majetková práva autora vs celospolečenský zájem na šíření autorských děl
- zákonodárce řeší pomocí institutů náhradních odměn, které se však vztahují pouze k využití zákonné výjimky stanovené v § 30 tedy k legálnímu pořízení rozmnoženiny pro osobní potřebu
- **není to předplatné** na nelegální užití, ale náhrada ušlého zisku autora za legálně pořízené rozmnoženiny pro osobní potřebu
- vztahuje se i na výkonné umělce a výrobce zvukových a zvukově-obrazových záznamů

IFPI - Mezinárodní federace hudebního průmyslu

- Platí se jak z nenahraných nosičů, tak z přístrojů umožňujících pořizování rozmnoženin
- Poplatky z nenahraných nosičů činí například: CD-R 0,40 Kč, DVD-R 1 Kč
- Odměna z kopírovacího přístroje – diferenciací dle ceny od 120 Kč (cena přístroje do 2500 Kč) do 13 500 Kč (cena přístroje nad 200 000)
- Poplatky se krom jiného platí i z paměťových karet, pevných disků
- Upraveno vyhláškou č.488/2006 Sb.

PORUŠOVÁNÍ PRÁV K HUDEBNÍM NAHRÁVKÁM V PROSTŘEDÍ INTERNETU

ČNS IFPI

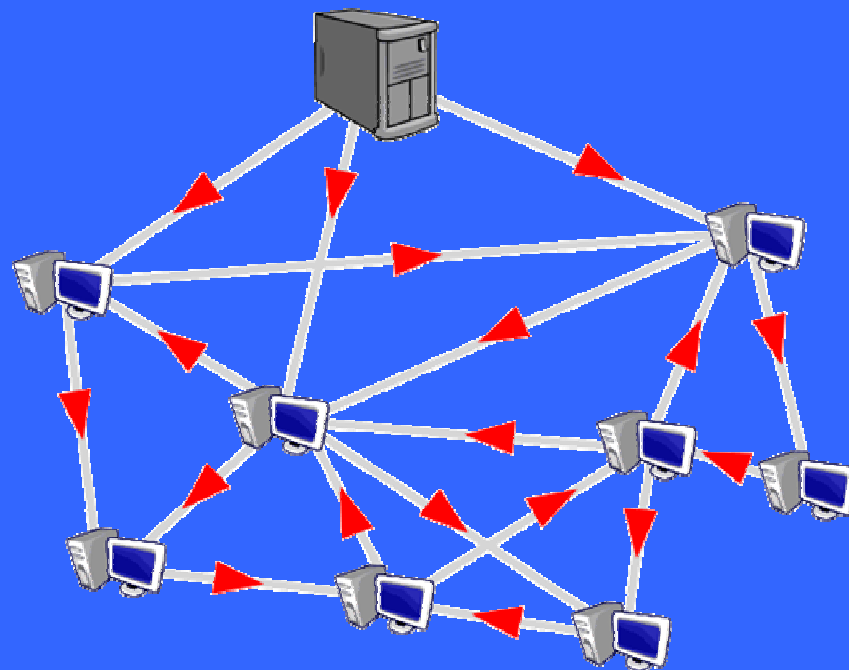
Legislativní rámec

- **Autorský zákon**
- **Trestní zákon**
- **Zák.č. 127/2005 Sb.**
 - **TELEKOMUNIKAČNÍ ZÁK.**
- **Vyhláška č. 485/2005 Sb.**

Internet a porušování ochrany autorských práv k hudebním dílům

- Úložiště souborů s autorskými díly
- Výměnné sítě (P2P)

Počítačové sítě P2P

Počítačové sítě P2P

- decentralizované virtuální sítě
- velké množství uzlů (HUBů)
- desítky miliony uživatelů
- stovky TB sdílených dat

Fórum

Hledat

1 2 3 > >>

[Zobrazit/skrýt detaily](#)

Název hubu/Popis hubu

[BEST of all hubs :::CZech republic::: \(dc.bestofallhub.com:1128\)](#)
 •Welcome all•Search interval 30s•User limit 15.000•40GB/user•Warning before kick!•Welcome all•

www.bestofallhub.com

Počet komentářů: 37, počet zobrazení detailu hubu: 2731

Hodnocení:	
Spolehlivost:	
Rychlost:	
Obsazenost:	
GB/uživatele:	
Celkově:	

Powered by <http://hubhosting.biz>

Hodnocení:	
Spolehlivost:	
Rychlost:	
Obsazenost:	
GB/uživatele:	
Celkově:	

[Music Runway](#)
...::: Prejeme Krasny den *** MUSIC RUNWAY *** Have Nice Day ::...
www.music-runway.com
Počet komentářů: 1, počet zobrazení detailu hubu: 182

Hodnocení:	
Spolehlivost:	
Rychlost:	
Obsazenost:	
GB/uživatele:	
Celkově:	

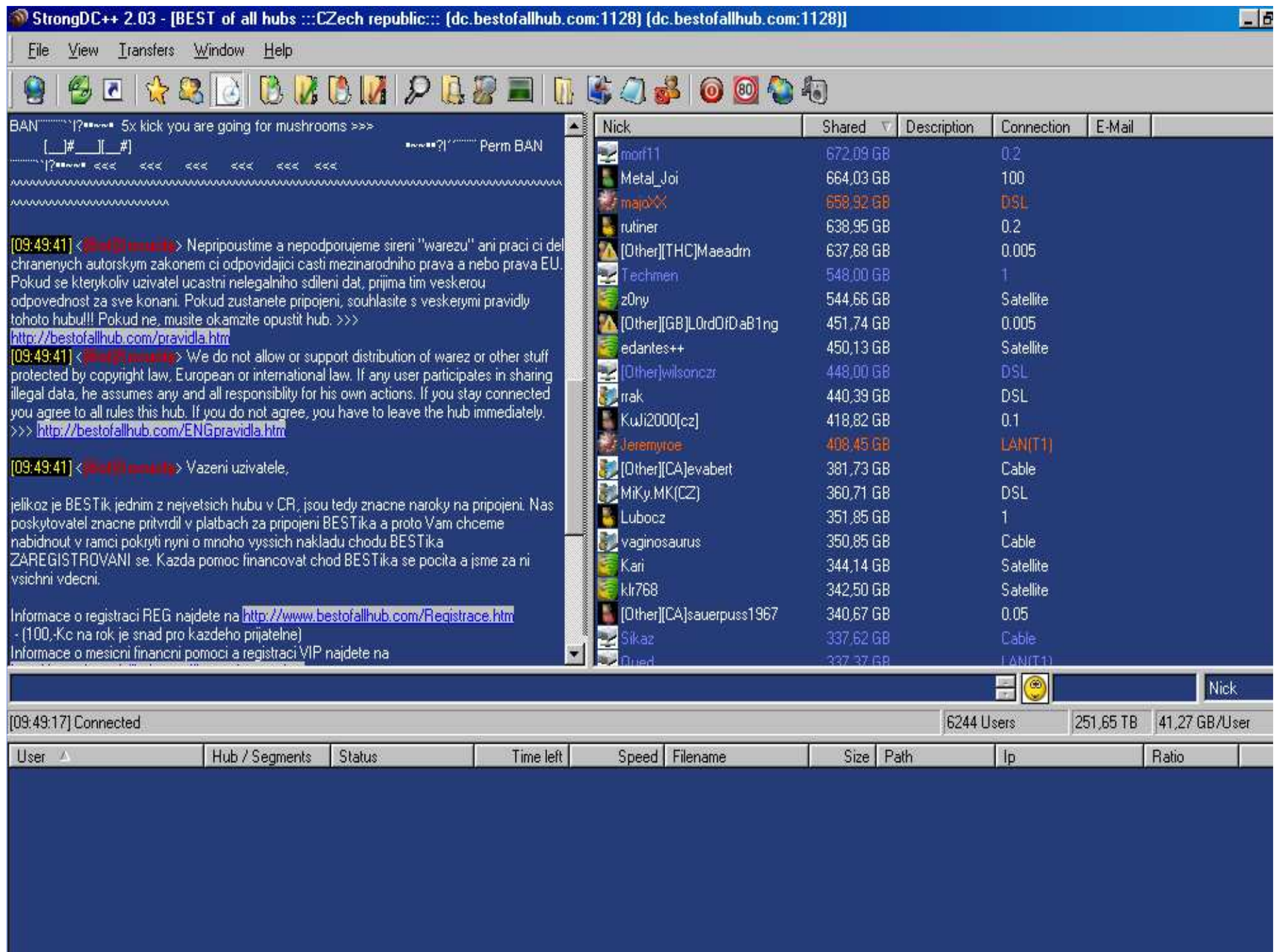
- = • [8 + []] d' d n 8] • = - (DVD Club eXtReMe)
50+GB in share? - PM any OP for reg :) or type +reqme

Hodnocení:

Spolehlivost:

Rychlost:

Obsazenost:

StrongDC++ 2.03 - [Puskin - BEST of all hubs ::CZech republic:: [dc.bestofallhub.com:1128]]

File View Transfers Window Help

Puskin

- SdileneDC++
 - Music
 - [AC-DC] Complete
 - [Beatles, The] Complete
 - [Black Sabbath] Complete
 - [Bob Dylan] Complete
 - [Crosby,Stills,Nash&Young] Complete
 - [Deep Purple] Complete
 - [Dire Straits&Knopfler] Complete
 - [Elan] Complete
 - [Eric Clapton] Complete
 - [Janis Joplin] Complete
 - [Jethro Tull] Complete
 - [Led Zeppelin] Complete
 - [Leonard Cohen] Complete
 - [Marillion] Complete
 - [Nohavica] Complete
 - [Pink Floyd] Complete
 - [Rolling Stones] Complete
 - [Simon&Garfunkel] Complete
 - [U2] Complete
 - [Uriah Heep] Complete
 - [Van Morrison] Complete
 - [Vlasta Redl] Complete
 - [Yes] Complete
 - Abraxas
 - Ales Brichta
 - Arakain
 - Best Of
 - Buty
 - Cimman

File	Type	Size	TTH Root
Music		47,80 GB	
Ruzne		20,33 MB	
Video		280,83 GB	

File list loaded. Speed: 5,15 kB/s Files: 11972 Size: 328,65 GB Items: 3 Size: 328,65 GB Subtract list Match queue Find Next

User	Hub / Segments	Status	Time left	Speed	Filename	Size	Path	Ip	Ratio
Kari	BEST of all hubs...	Connecting...	0:00:00	0 B/s	Kari.4MZGZ2DQB6...	-1 B	C:\PROGRAM...		1,00
MIKy_MK(CZ)	BEST of all hubs...	Connecting...	0:00:00	0 B/s	MIKy_MK(CZ).QBK...	-1 B	C:\PROGRAM...		1,00

BEST of all hubs... Puskin - BEST of...

Shared: 20,03 GB H: 1/0/0 Slots: 2/2 (3/3) D: 1,16 MB U: 1,32 kB D: [0][N] 1,22 kB/s U: [0][N] 0 B/s

Možnosti ČNS IFPI

- zjistit IP adresu uživatele
- dohledat poskytovatele připojení (ISP)
- zdokumentovat sdílený obsah a činnost uživatele na uzlech
- provést kontrolní download nabízených autorských děl

Spolupráce s Policií ČR

- spolupráce s nově vznikajícími odbory počítačové kriminality při KŘ PČR
- součinnost při dokumentování činnosti podezřelých osob
- vypracovávání odborných vyjádření s vyčíslením způsobené škody

IFPI - Mezinárodní federace hudebního průmyslu

Výsledek společného úsilí

Jednací číslo: 3 T 160/2006

ČESKÁ REPUBLIKA
TRESTNÍ PŘÍKAZ

Samosoudce Obvodního soudu pro Prahu 10 vydal dne 29. září 2006 podle § 314e odst. 1 trestního řádu tento trestní příkaz:

Obviněný
Luboš R. [redacted],
nar. [redacted], trvale bytem Bořanovice, [redacted]

je vinen, že

v době nejméně od roku 2002 do 16.1.2006 na svém pracovišti v Praze 10 ve společnosti [redacted] a [redacted] s.r.o. v ulici [redacted] se na pracovním počítači jako uživatel internetové výměnné sítě vystupující pod přezdívkou LUBOSOFT připojoval k Internetu, kde v rámci výměnných sítí za použití speciálního programu DC++ sdílel a tím ostatním uživatelům těchto výměnných sítí nabízel ke stažení hudební a audiovizuální soubory, a to bez vědomí a souhlasu nositelů autorských práv, ke škodě České národní skupiny Mezinárodní federace hudebního průmyslu z celkem 717 řízených a zajištěných komerčních titulů, Ochranného svazu autorského pro práva k dílům hudebním z počtu 621 skladeb a České protipirátské unie za provedení rozmnožení filmových titulů,

tedy: zasáhl neoprávněně do zákonom chráněných práv k autorskému dílu, uměleckému výkonu, zvukovému a zvukově obrazovému záznamu a dopustil se takového činu ve značném rozsahu,

TRR082 - (Tr.ř. 82 - trestní příkaz)

čímž spáchal

trestný čin porušování autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi podle § 152 odst. 1, odst. 2 písm. b) trestního zákona,

a za to se odsuzuje

Podle § 152 odst. 2 tr. zákona k trestu odnětí svobody **v trvání 7 měsíců.**

Podle § 58 odst. 1 tr. zákona a § 59 odst. 1 tr. zákona se výkon trestu podmíněně odkládá **na zkušební dobu 14 měsíců.**

Podle § 229 odst. 1 tr. řádu se poškozená Česká protipirátská unie se sídlem Praha 8, Sokolovská 37/24 odkazuje s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Poučení: Proti tomuto trestnímu příkazu lze do osmi dnů od jeho doručení podat u zdejšího soudu odpor. Právo podat odpor nenáleží poškozenému. Pokud je odpor podán včas a oprávněnou osobou, trestní příkaz se ruší a ve věci bude nařízeno hlavní líčení. Při projednání věci v hlavním líčení není samosoudce vázán právní kvalifikací ani druhem a výměrou trestu obsaženými v trestním příkazu. Nebude-li odpor řádně a včas podán, trestní příkaz se stane pravomocným a vykonatelným. V případě, že obviněný odpor nepodá, vzdává se tím práva na projednání věci v hlavním líčení.

V Praze dne 29. září 2006

 Mgr. Radek Mařík v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Andrea Šicglová

TRR082 - (Tr.ř. 82 - trestní příkaz)

Softwarové pirátství

aneb jak se nedostat do problémů

Jan Hlaváč, zástupce BSA

Co je softwarové pirátství

- Termín „*softwarové pirátství*“ je vznešený výraz pro obyčejnou krádež.
- Představuje nelegální užívání softwaru – to znamená užívání softwaru v rozporu s **licenčním ujednáním**.
- Licenční ujednání může být v papírové či **elektronické podobě**.
- K pirátství může docházet i nevědomky – **nevědomost nicméně neomlouvá**.

Pirátem je každý, kdo užívá software v rozporu s podmínkami, které si určil autor počítačového programu.

Na co má pořizovatel softwaru právo

- **Vlastnictvím kupujícího vše hmotné** – datový nosič, manuál a další náležitosti.
- Software je ale **nehmotný - vzniká pouze právo jej užívat**, a to způsobem, který upravuje licenční smlouva k produktu a autorský zákon.
- Uživatel má právo využít všech možností daných **licenční smlouvou**, proto se vyplatí ji pozorně přečíst.
- Smlouva nemusí být v tištěné podobě a **pro uživatele je závazná**.
- Pokud je v licenční smlouvě něco, s čím uživatel nesouhlasí, nejlepší je **instalaci zastavit a program vrátit**.
- Při pochybnostech doporučujeme kontaktovat výrobce či jeho zástupce.

Pozor na časté omyly

- Instalace určená pro **jeden počítač** musí být **instalována pouze na jednom počítači** – není možné software instalovat na dva počítače i když oba vlastní a užívá stejná osoba.
- Licenční smlouva je důležitá, je ale třeba **prokázat i způsob získání programu** – účtenka, darovací smlouva, atd.
- **Uchovávat doklady o legálním nabytí** softwaru během celé doby jeho užívání! Pozor na předčasné skartování účetních dokladů k softwaru!
- **Registrace programu u výrobce nestačí** – nenahradí doklad o nabytí softwaru.

Licenční podmínky musí být před uzavřením kupní smlouvy dostupné. Prohlášení typu „otevřením krabice se softwarem souhlasíte s podmínkami výrobce“ jsou nesmyslné.

Pozor na SW z internetu

- Pozor zejména na **shareware či freeware**. Pro komerční účely je často nutné zaplatit za licenci.
- Software doporučujeme tedy stahovat pouze z **důvěryhodných zdrojů**.
- **Zrádný je i software z druhé ruky**. Někteří výrobci jej umožňují uživatelům dále prodat, ale to je většinou výslovně uvedeno v licenční smlouvě.
- Pozor na **OEM software**, který je vázán výhradně na hardware.

Pozor na stahování softwaru z P2P sítí. Už pouhé stahování nelegálního softwaru je porušování autorského práva.

Pozor na „on-line” podvodníky

- Množí se nabídky „levného“ softwaru prostřednictvím **falešných internetových obchodů**.
- Nabízejí populární tituly za zlomek ceny – údajně OEM verze či záložní kopie – **snaží se vypadat jako legitimní obchody**.
- Jde o prodej nelegálních kopií se všemi riziky s tím spojenými
- **„Phishing“** neboli „rybaření“. Podvodníci se snaží prostřednictvím informační návnady vylákat z lidí osobní informace
 - Lákají spotřebitele na nesmyslně nízké ceny či jiné výhody
 - Vydávají se za známé společnosti, organizace nebo osoby.

RADA: Věřte svým instinktům, je-li cena „příliš dobrá, aby to byla pravda,“ pak tomu tak skutečně může být. Obezřetně přistupujte také ke kompilacím softwarových titulů od různých vydavatelů na jediném disku nebo CD.

Ukázka falešného on-line obchodu

[Home](#) [Shipping](#) [FAQ](#) [Testimonials](#) [Contact us](#)

Save your money and time
buying soft online

OEM SoftStore

**70-80%
DISCOUNT**

Special Bundles Weekly special

[Shopping Cart](#)
[Edit / Checkout](#) Total: \$0

SOFTWARE BY BRAND:

- Microsoft
- Adobe
- Macromedia
- Corel
- other

BY PLATFORM:

- PC
- Mac

Featured products:

Special:
Photoshop 7

 NEW

\$69.95 [i info](#)

for PC [add to cart](#)

Special:
Office 2003 Full (5 CD Edition)

 NEW

\$199.95 [i info](#)

for PC [add to cart](#)

Special:
Corel Draw Graphics Suite 12

 NEW

\$89.95 [i info](#)

for PC [add to cart](#)

TODAY Special:

Today you get **\$5 discount** on every next item ordered at a time!

Bundle Special #3:
Macromedia Dreamweaver MX 2004

Special Offer #8:
Office 2003 Professional (1 CD Edition)

Special:
Dreamweaver MX 2004

Rizika spojená s SW pirátstvím

- Riziko podstupuje každý, kdo užívá software – ať už doma či na pracovišti.
- **Bezpečnostní** – nelegální software často obsahuje škodlivé kódy či narušuje soukromí
 - **Analýza IDC:** na P2P sítích **59 procent** nástrojů k prolomení ochrany softwaru obsahuje škodlivý kód
- **Trestněprávní** – možné policejní vyšetřování a následný soudní proces

Trestněprávní rizika – zásah policie

- **Vysoké pokuty** – výši stanovuje soud
- **Odškodnění SW výrobců** – až dvojnásobek licenčních poplatků.
Firma si zároveň musí software řádně zakoupit, chce-li jej užívat dál.
- **Odnětí svobody** – až do výše pěti let
- **Propadnutí věci** – rozhoduje soud
- **Riziko dalšího vyšetřování** v jiných oblastech hospodaření firmy

České firmy zaplatí za nelegální užívání softwaru odškodné v průměru 250 tisíc korun.

Kdy vyšetřuje pirátství

- Policejní razie kvůli podezření z užívání nelegálního softwaru se může dotknout kohokoli.
- Vyšetřuje pouze **Policie ČR** – rozhodně ne BSA.
- Po pirátech pátrají i soukromé **detektivní agentury** – případy pak předávají policii.
- Nejčastěji na základě udání či dlouhodobého sledování.
- **Riziko představují i ostatní díla**, na které se vztahuje **autorský zákon** – zejména filmy a hudba.
- **Policie eviduje vše**. Značnou část škod představují například filmové nahrávky.

Rizika spojená s nelegálním SW

- **Vysoké pokuty** – výši stanovuje soud
- **Odškodnění SW výrobců** – až dvojnásobek licenčních poplatků. Firma si zároveň musí software řádně zakoupit, chce-li jej užívat dál.
- **Odnětí svobody** – až do výše pěti let
- **Propadnutí věci** – rozhoduje soud
- Zásah policie **ovlivní běh firmy** – den i více není možné používat počítačové vybavení.
- **Ztráta dobrého jména**
- Riziko **dalšího vyšetřování** v jiných oblastech hospodaření firmy

Jak se proti pirátství bránit

- **Klíčem je prevence.** Pomocí nástrojů softwarového managementu vytvořit minimální prostor pro páčání jakýchkoli přečinů vůči autorskému právu.
- **Převést odpovědnost** za veškeré instalace na konkrétní uživatele, kteří programové vybavení instalují.
- **Nepodlehnout tlakům managementu**, aby byl nelegální SW tolerován.

Kdo je BSA

- Zastupuje **přední světové výrobce softwaru**:
- Adobe, Apple, Autodesk, Avid, Bentley Systems, Borland, Cadence Design Systems, Cisco Systems, CNC Software/Mastercam, Corel, Dell, Entrust, HP, IBM, Intel, Internet Security Systems, Macromedia, McAfee, Microsoft, PTC, RSA Security, SAP, SolidWorks, Sybase, Symantec, UGS Corp a další.
- **Působí v 60 zemích světa**
- V České republice od roku 1998 jako hlavní subjekt zabývající se bojem proti softwarovému pirátství

Zdroje informací

- **BSA Hotline 224 811 748**
- **www.ZeptejteSeSAMA.cz**
Zeptejte se SAMA – efektivní správa softwaru (SAM - Software Asset Management)
- **www.SWMpoint.cz**
Kompetenční centrum pro softwarový management
- **www.bsa.cz**
- **www.myslenka.cz**